

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Nicolai Revsneri Ivrisconsvlti Therothermae, siue Aqvae
Ferinae**

Reusner, Nikolaus

Lavingae, 1581

VD16 R 1499

urn:nbn:de:hbz:466:1-12416

XVII

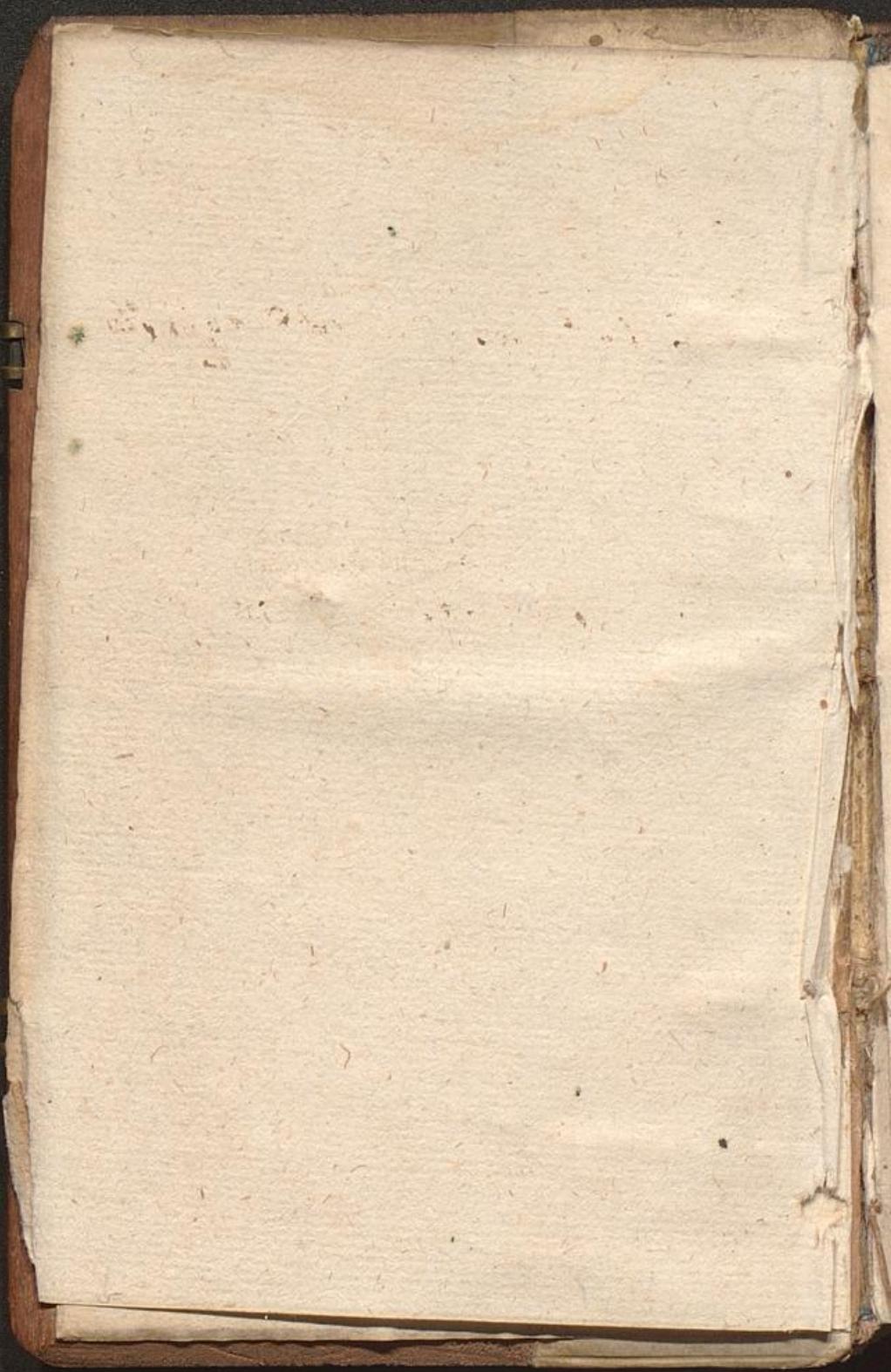
9

Th. 5859.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

NICOLAI
REVSNERI
IVRIS CONSULTI

Therothermæ,

sive

AQVÆ FERINÆ.

Scriptæ

AD ILLVSTRISSIMVM

Principem, D. Ernestum Fridericum,

Marchionem Badensem, &

Hochburgium.

a. v. d. Adolphus Ocam
nro. 158 Anno 1701

LAVINGÆ

M. D. XXCI. Mense Septembrj.

IN A Q V A S F E R I N A S
Epigramma.

I O . A L E X A N D R .
Braßicani Iuriscons.

Balnea sacra vocant, calidis manantia venis:
Sunt quoniam summi munera sacra Dei.
Vtile quicquid erat, sacrum veneranda retinere.
Dicebat. thermis sed nihil vtilius.

AD ILLVSTRIS-
mm Principem, D. Erne-
um Fridericum, Marchio-
nen Badensem, & Hoch-
burgium &c.

NICOLAI REVSNERI
Epistola.

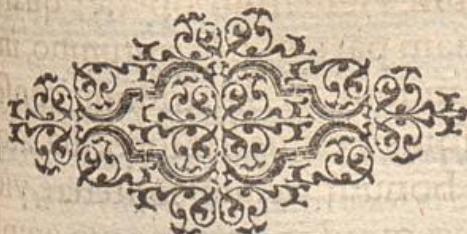

VI VITAM ES-
se dixit vigiliam: næ
ille recte, & sapienter
hoc dixit. Nam ea de-
mum vita vitalis est:
quæ & negotiosa, &
officiosa est; quæ verò ociofa, atque in-
officiosa: mors potius est, quam vita:
adeoque hominis viuentis quasi sepul-
tura. Parum, n. differt mortuus à som-
nolento: id est, ab eo, qui ignauo ocio
torpescit: aut, instar pecorum, vitam
silentio transiri: verumq; est, quod Ari-
stoteles dixit: καθεύδωμ; σολείσ; σολεύσ;
A 2 1500

ἀξιοσ ἀδεμά. Καὶ μαiores laude
sunt illi: qui etiam in ocio cogita
negocio; et in ipsa solitudine tam
ili esse non possunt; sed aut secum in
dum, id est, cum bono viro, ut se
tes monuit: aut saltem cum alijs
sapientibus, qui olim vixerunt, fam
riter colloquuntur: adeoque, ut Ze
ni oraculo responsum est, concord
fiunt defunctis: dum veterum scri
rum consuetudine utuntur: quo
hominī ocioso iucundius, aut utilis
se potest. Atque hac ego ratione
ctus: quum aut ociosus, aut solus
minimum ferē soleo esse vel solus
ociosus: dum semper aliquid lego
commentor: quod argumento sit
me & vixisse aliquando, & in vita
gilasse. Cuius generis sunt hæc quo
minorum vigiliarum operæ: qua
maximam partem hoc autumno, in
meridiandum, & lauandum, con
psi in aquis Feriniis: ne socordia, an
desidia bonum ocium conterere vis
er. Quæ quod in nomine tuo am

moapparent, ERNESTE FRIDE-
RICE, Princeps Illustrissime: causam
quidem me tacente satis, vt opinor,
intelligis; nimirum vt benevolentiae il-
luis, atq; clementiæ, quam mihi, & alijs
balneariorum tuorum socijs iterum ac
sepius præstítisti, hunc saltem fructum
percipias; si minùs fortassis dignū ex-
cellenti bonitate, ac sapientia tua: at
certe à Muisis, hoc est, bonis, & gratis
mentibus, quæ te vt patronum suum,
perpetuumq; cultorem amplexantur,
omni iure debitum. Quod sanè meum
erga te officium ne tibi displicere patia-
tis: submissè etiam atque etiam oro, at-
que obtestor, Lauingæ ad Danu-
biūm, Idibus Octobris,

M. D. XXCI.

A 3 NICO-

NICOLAI RE
NERI LEORINI SILESI

Therothermæ,

sive
AQVÆ FERINÆ.

I.

Ad Illustrissimum Princem, D. Ernestum Fridericum, Marchionem Badensem, & Hochburgium, CAR. F.

C Vr, ERNESTE, meas tibi dem F
(DERICE Cam)

Inclyte Dux: lecto carmine, certus eris.
Scilicet illustri cum Principe matre, Ferina
Vsus aquis: felix quas Panacea colit:
Umbriseros inter montes, & lustraferarum:
Quà rapidis Anasus parvus oberrat aqua:
Multæ equidem placidæ mentis mibi signa duc:
Ut mea sint meritis ora minora tuis.
Grande voco meritū, pietatem principe digna:
Quam bonitas, hominū quam comitatu:
Si quid in ingenio restat, tibi seruiet omne:
Seruiet officio nostra Camæna tuo.

Nec longo pietas tanta evanescet in eis:

Et talis meriti gratia maior erit.

Tu modo, quæ mitto, lege carmina fronte serena,
Inclite Dux: animi pignora certa mei:
At laudes admitte tuas, laudesque tuorum:
Sic dabis ingenio vela secunda meo.

II.

Ad D. Iacobum, Marchi-
onem Badensem.

A Ioue principium princeps, finemq; IACOB E
Iustus habet: metui vult, & uterque coli.

III.

Ad Aquas Ferinas.

O temperatæ, dulce nymphæum, lymphæ:
Lymphæ, potentis blanda dona naturæ:
Snu beato Martiana quas vallis
Profundit: apri prodit as feri quondam
Vestigijs, ripas ad Entij sacras.
Saluete ter, quaterque, cum sacris Nymphis
Saluete. vos ut mille versibus laudem:
Laudabo nunquam vos tamen satis dignè:
O temperatæ, dulce nymphæum, lymphæ.

IV.

D. Georgio Friderico, Mar-
chioni Badensi, & Hochburgio.

A 4 Magna

Magna ducis virtus bonitas: spes inde, fidesque
Et constans populi progeneratur amor,

V.

Ad D. Ludouicum Princem VVirtebergicum, & Teccium.

Sit quamvis bona, non omnis fert omnia tellus:
Alterius gens sic altera poscit opem.

Lydia sic aurum: sic aes, ferrumque Corinthiæ
India sic nitidum sponte ministrat ebur.

Sic fruges Libye, vites Campania, poma
Media: sic mel fert Attica terra bonum.

At tua, Dux Ludouice, tibi fert omnia tellus:
Quamque potest, alijs fida ministrat opem.

Dives opum tellus: pecoris quoque diues, & agri
Magna, potensque satis censibus, atque viri.

Illuc arua Ceres, iuga Bacchus, pascua Phœbus,
Pan campos, silvas sponte Diana colit.

Ipsa Pales herbas pecori, lac sufficit agnis:
Et saltus Dryades, Oreadesque colunt.

Turrigera Cybele caput hic onerata corona
Cernitur: & Nymphis Gratia juncta suis.

Quid latices memorem sacros, Baiaeque salubres
Quid venas ferri, quas parit omne solum.

Sunt hæc magna quidem: sed longè maxima: terrena
Quod colit hanc, sancta cum Pietate, Themis

Quodque

Quodque duci dominata bono, iustoque, pioque:
Longeua fruitur sic bene pace domi.
Dij te semper ament, Princeps **L V D O V I C E:**
(simulque)

Prole patrem faciant te seniore senem.

V I.

D. Gabrieli Streinio Ba-
roni Schuarzenauio.

Prima timere Deum sit vitæ norma: secunda
Rectè agere. ille sapit, quisquis utrumq; facit.

V II.

Ad D. Albertum Comi-
tem Leostenium.

Qui vult, atque potest beare multos:
Rex est ille beatus, atque felix.
Sors est aurea nempe sola regum,
Posse, & velle homines beare multos:
Rex ut dixit Anaxilaus ille.

I I X.

In M. Curium.

Qui frugi, forisque vir est: nec vincitur auro,
Nec ferro. testis sis mihi, Marce **C V R I.**

I X.

Ad D. Ioannem Lib. Ba-
ronem Lymburgium.

A s Nōn

Non quod es illustri genitus de stirpe Baronum
Aut quod fortunæ tot bona diues habes:
Sed quod es humanus, comisq[ue], bonusq[ue], probusq[ue]
Quod pius, ac veræ religionis amans:
Adde, quod ingenuas caput effers mite per anca
Et geminas animi nobilitate genus:
Hinc amo te, venerorque magis: teque, an^gstissimam
(Phœb.)

Si pateris, celebro carmine, IANE, meo.
Expertus loquor, et do nil hic auribus. ergo
Te verat ipsa memor iam quoque Musa mori.
Dignum Musa virum fato sic eripit: ænum
Cui donat longum, perpetuumque decus.

X.

Ad D. Egolphum, Dominum
Rappoltstenium Baronem.

Cunctos beare qui scit, et vult, et potest
Vnus: vir hic beatus est.
Prudentiae primum: clementiae est alterum:
Felicitatis tertium.
Perfecta virtus hinc fit: et fit maxima,
EGOLPHE, virtutum parens,
Iustitia: que regnat tuo sub pectore:
Tot diues affatim bonis:
Magno quibus cunctos beas cum fœnore:
O ordinis decus tui.

Quod dico, verum dico : multis hoc modis
Expertus, in thermis sacris,
Sectatus aprum quas venator repperit,
Nymphis creatas blandulis.
Prudentius nil te vidi, nil mitius :
Nil suauius, vel iustius.
Tot liberalis, tot benignæ dexteræ
Communicasti munera :
Ingratus ut sim, si velim silentio
Oblitterari liuido.
Dij dent tibi longam senectam : sed grauis
Metu podagræ liberam :
Ac coniugem cum filio castam diu,
Ambasque natas sospitent.

XI.

Ad Erasmus Neusteterum,
cog. Sturmerum EQ. FR.

Qui benè se noscit, benè noscit is omnia : viuam
Sic faciem, speculi fulgor, ERASME refert.

XII.

In Nuptias D. Richardi
Streinij, Baronis Schuarzenauij, & D.
Reginæ Dsernemeliæ Baronissæ.

Quàm tibi triste fuit, viduo male viuere lecto :
Tām socio nunc est viuere dulce ioro.

Reginæ

Reginæ rex cuiq; placet suus, ergo RICHARD
REGINA Mis socias, vietus amore, tibi.
Quæ Veneris formam, mores Iunonis adumbrat.
Principibus natis, principe digna viro.
O te felicem, REGINA coniuge, regem:
In qua par animo forma, genusque nitet.
O te felicem rege hoc, REGINA, marito:
Qui geminat morum nobilitate genus.
Sit felix regnum, Christo sic auspice cœptum:
Sit sine dissidijs, & sine labe torus.
Vnus amor, mens vna, fides vos copulet vna:
Fæcundetque pia prole, beatque domum.
Tu rex Reginæ placeas: REGINA vicissim
Gaudia det vitæ mille, RICHARD, tua.

XIII.

Iacobo Maripetro
Patr. Veneto.

Mors viuens, amor est: aut mortua vita IACO-
Irrequieta quies, dulcis amaror amor. (BE:

XIV.

Ad D. Carolum, Comi-
tem Pal. Rheni.

Qui vult, CAROLE, nemini nocere,
Prodesse omnibus: is Deum æmulari
Semper discet, & hunc amare justus.
Nam justissimus est Deus: nocetque

Nulli,

Nulli, commodat omnibus libenter.
Regnum hoc nempe Dei Optimus beatum est.

XV.

In Symbola Achillis Bo-

chij E Q. Bonon.

Qui Sophiae præcepta dedit, morumque bonorum:
Humanæ vitæ commoda magna tulit.

Symbola qui junxit, quia miscuit vile dulci,
Omne tulit punctum, doctor utrinque bonus.

Symbola sunt oculis, morum præcepta voluptas
Auribus, at neutrū commoditate caret.

Sic jucunda simul prudens, et idonea vitæ
Symbola, dum mentis dat documenta suæ:

Optimus est Sophiae, morumq; magister ACHIL-

(LES

BOCHIVS: et punctis omnibus ille placet.

XVI.

Adolpho Occoni Med.

Mores qui laudat veteres: sibi displicet ipse,
OCCOO: sin culpat, displicet ipse alijs.

XVII.

De morte Pauli Hainzelij

Patr. & Conf. Augustani.

Dum fratrem subito morbo languere jacentem
PAVLE vides: nomen cui dat amica Charis:
O mibi

O mihi pro te sit morem fas, opto pacisci:
Sic ait: et moreris sponte vocante Deo,
O amor! o pietas! o fratrum gratia rara!
Sic fratrem Pollux Castora frater amat.
Si pietas fecit geminos concordia fratres
Sidera: vos eadem sidera PAVLE facit.

XIX.

In Plutum.

Sis comis licet ipse mibi: tamen esse superbus
Quando vis alijs: non mibi, PLVTE, plau-

XIX.

Ad Rupertum à Stozin- gen Cæs. Consil.

Hercinijs dum fauce tenus demergor in vndis:
Saxaque quotidie sic laticosa premo:
Quid faciam, mediterq; rogas fortasse R V P E R.
Ac longos fallam qua ratione dies? (TE)
Aut ego cum socijs grato sermone loquelas
Misceo: que fallunt tempora longa mibi.
Aut tremulae spectans argentea flumina lymphæ
Abdita naturæ mente subinde noto:
Atque metallifera detritos rupe, lapillos
Colligo sollicita, contueorque, manu.
Deniq; si nihil est, quod agam: noua carmina pan-
Cum Musa rotos ludo, jocorque dies. (gen:
Cultori)

Cultores comitata suos sic Musa, R V P E R T E,
In solis solos non sinit esse locis.

XX.

In securim Principis.

E Græco.

Si rectè facies, argentea tota: bipennis,
Si prauè facies, ferrea semper ero.

XXI.

Ad Esaiam Meichsne- rum Medicum.

Sacra Ferinarum virtus est fontis aquarum:
Sola vel hæc ægris anchora sacra datur.
Cur dubitem sacras, M E I C H S N E R E, vo-
(care Ferinas
Thermas: ut dignas semper honore sacro?

XXII.

Ad Echo Nympham

In Aquis Ferinis.

Cultrix Herciniæ vetusta vallis
ECHO: pauca mibi profare: FARE.
An es Nais? AIS. an vda? NVD A.
An es Nymphula? LYMPHVL A. vnda?
(MVND A.
Fons quam dat sacer? ACER. at salubris
Aegris

*Aegrīs lymphā? FERINA LYMPHA. Pw
FOTV. lymphā cuique temperata?
PARATA. & bona cura sic parata est?
RATA EST. siue fit illa vere? VERE.
Autumnoīe magis? MAGIS. sed vnda
Cur splendens adeō? A DEO. tēpēnsque?
AEQVE. matribus apta semper orbis?
MORBIS. apta simul viris? & IRIS.
Dic sodes Dea, monstrat hoc lauacrum
Aegro quis cupido? C VPIDO. nonne
Bacchus? OMNE AXOΣ. ipsa eeu podagri
ΑΓΡΑ. spasma? vel ASTHMA. torpor
Arthritis ve? quid inquis? INQVIS. Atiu
Quid de me fore, Nympha, reris? ĀRIS.
Iacturam faciam ne? IAM NE? non sic.
NON SIC. namque domum redibo sospes.
HOSPES. Si Deus hoc volet. VOLET. sed
Quid de coniuge? IVGE. num salutis
Est spes. SPES. bona? PRONA. faxit istud
Trinunus Deus, oro. FAXIT ISTVD
TRINVNVS DEVVS. ORO. Nympha. quid
Pro voto mea membra tangis. ANGIS.
Cur is? IS. resoluta? RE SOLVTA.
Ergo Nympha vale. VALE. Vale bis.
BIS. & ter vale. TER VALE. memorique
Sis nostri requieta. RE QVIETA.*

10.

*Tunc invenimus &
viximus f...*

XXIII.

Io. Baptiste Cratoni,
à Craftheim. Io. F.

Mensuram quicunq; sui CRATO nescit: ineptus
Scit bene mensuram nullius iste rei.

XXIV.

In Querulum.

Quid senium culpas, paupertatemque malignam?
Quin mores culpas tu magis usque malos?
Quod natura parens, & quod fors dura ministrat:
Fas est, omne bonum, non id habere malum.
Sic paupertatem fert Ennius, atque senectam
Fortiter: à se ipso dum bona vera petit.

XXV.

E Græco.

Ira non eralis nec mitis amore, nec ipsa
Morte fit. est Helle testis, & Hippolytus.

XXVI.

Iohannis Fichardi Iurisc.

Epitaphium.

Quamvis IANE fores animi maturus, & æui:
O mihi perpetua culte FICHARDE fide:
Tetamen immatura senem mors abstulit orbi:
Et lacrymas nobis sic, gemitusque dedit.

B Nam

Nam neq; te melior quisquam, nec amantior
Carior aut Musis vir fuit, atque Deo.
Assidet ergo Themis tumulo modò tristis am-
Assidet huic Charitum, Pieridumque chon-
Quem viuum pariter coluere, subinde requiri
Et lugent cassum lumine, cum lacrymis.
Salve, care senex, salve: post tempora vite,
Te Musæ, Charites, & Themis ipsa sacrauit.

XXVII.

Io hanni Posthio Med.

Ante diem, POSTH I, seniū fert tristis egis-
Præcursor mortis cura sit, atque famas.

XXIX.

Ad Carolum Herman-
num Patr August.

Cætera qui vult
Noscere rectè:
Noscere seipsum
CAROLE discat,
Cætera qui vult
Vincere cuncta:
Se priùs ipsum
Vincere discat.
Maxima laus est
Vincere seipsum:

Noscere seipsum
Maxima virtus.

XXIX.

Ad Hectorem Aemilium.

Sic conferto tuū, modò si sapis, HECTOR, amore:
Ne probro sit, plebs si sciat, id quod amas.

XXX.

Rudolphi Bonriederi IC.

& Catharinæ Bufleræ Patr Memm.
Epithalamium.

Dumibalamū Memminga tibi parat: atq maritū
Nubilis expectat te CATHARINA suum:
Me quoque coniuiam rædis dignatus amicis:
Ad geniale sacrū sponte RODOLPHE vocas.
O vitam tua vota mihi præstare liceret:
Quod petis, vt faciam: maxima causa subest.
Proximitas generis, & nostri mutua cura:
Et quod consortes artis vterque sumus.
Patruus hoc optat (scio,) tecum Ianus: & alter
Ingens Memmingæ Stabenhaberus bonos.
Sed mea nunc vetat hoc absentia: quando ferinis
Memborum reparo debile robur aquis.
Sum præsens animo, licet absens corpore. namque
Pro te, proque tua conjugē vota fero:

B à Detur

*Detur inoffensæ vitæ quò tangere metam:
Atque pari vobis semper amore frui.
Floreat vt vestrum fœcundo germine semen:
Mensque sit in sano corpore sana diu.*

XXXI.

Vito Beinnumio
EQ. Alsatia.

*Qui mortem in vita, vitamque in morte ministrat:
Res est iucundi plena doloris Amor.*

XXXII.

Ad D. Ludouicum Princi-
pem VVirtebericum, & Teccium.

*Qui sibi, quam populo, magis haud prodesse latet:
Principis officio fungitur ille boni.*

*Tu facis, et laudem miti pietate mereris:
Principis hinc nomine fers LUDOVICE bonum.
Te sceptro populus dignatur, Musaque plectit
Nam populo pariter consulis, atque tibi.*

XXXIII.

Ad D. Philippum Ludo-
cum Com. Pal. Rheni.

*Si quæris, sapientiae, PHILIPPE,
Quis sit verus amator, ipse dicam.
Is verus sapientiae est amator,*

Quisquid

Quisquis verus amator est Iehouæ.
Nam fons est sapientiae Iehouæ.

XXXIV.

Ad D. Iacobum Marchio-
nem Badensem.

Tuta timere Deum res est, expersque pericli :
At sapiens res est nosse, IACOBE, Deum.
Qui nouit metuitque Deum: discrimina nulla/
Ille timet: sapiens sic probat omne bonum.

XXXV.

Achiori ab Vlm EQ.

Mag. Cur. Bad.

Iam qui sapiens, & linguam continet: ille
Virtutis summum percipit, VLME, decus.

XXXVI.

Ad Iosuam Schærum
à Schuarzeberg EQ.

Cuonon est hostis, nunquid satis ille beatus?
Sic puto, sed nulli qui sit, IOSV A, hostis: & hoste
Omnia quo careant, longè ille beatior. at cui
Contigit hoc utrumque, Deo par esse videtur.

XXXVII.

Ad Martinum Rulan-
dum Medicum.

B 3 Barba-

Barbariem lingua, morbos ut corpore pelli:
Sermo fert illic, hic medicamen opem.
Corpore quid melius sano, linguaque diserta?
At melior, quisquis curat utrumque bene.
Mercurius linguae: medicinae Phœbus habet
Præses: et Aonij dux simul iste gregis.
Quid fictis opus est diuis? tu, care RVLAND.
Sis Phœbus potius, Mercuriusque mibi.

XXXIX.

Ioanni Pistorio Med.

Si corpus ægrecit, medico est opus bono;
Sin anima, medicus est amicus optimus.
Utrumque, PISTORI, qui præstat, dic, quin?

XXXIX.

Ioanni Sambuco Med.

Sit mors certa licet: mortis latet hora, diesque:
At suprema venit, mors sua, cunque dies.

XL.

Ad Ludouicum Rabum

S. Th. D. & Antistitem.

Sit licet Herciniaæ feritas densissima silua:
Cui Martis nomen dat quoque prisca fides:
(Nam neque frumentis, nec pomis facta, nec via:
Sed prærupta jugis est, trabibusque frequen-

Matamen, LVDOVICE, suis quoq; dotibus au-
Nam lymphis scaturit diues ubiq; suis. (et a est:
Hic Antonini sunt Baiae Cœfaris: vnda
Quarum perpetuo feruet adusta lacu.
Illi sunt Baiae, posita sub valle, Ferinæ:
Quas aper indicio prodidit ipse suo.
Quid memorem fontes acidos? quid denique Cellaæ
Balnea? cui nomen Scylla perenne dedit.
O ingens bonitas! ô Diuum magna potestas!
Cuique suum terræ quæ dat abundè bonum.

XLI.

Reinhardo à Neuperg

EQ. & Mag. Cur. Bad.

Cognitio, cultusque Dei cui summa voluptas:
Corporis hunc pariter pax, animique beat.

XLII.

Ad D. Lazarum Schuen-

dium Baronem & EQ. Aur.

Cœf. Cons.

015 A-

15 3
— 1 —

Veritas nunquam latet: interitque
Nunquam. filia Temporis, Iouisque:

Cinis est cœli: fruiturque sola

Coniunctu superum beatiore.

Pressa nec mox opprimitur, genetrix

Virtutis Dea VERITAS: sed inde

B 4 LVCET

LVCET ET DVRAT magis. o beatum,
Septum robore veritatis uno.

XLIII.

D. Ernesto Friderico
Marchioni Caroloburgio.

*Sustinet hinc, constans sibi quisquis, et abstinet.
Ac medium semper sic tenet: ille sapit.*

XLIV.

Ad D. Othonem Henr-
cum Com. Pal. Rheni.

*Summa petit semper pius, ac terrena relinquat.
Summi qui flagrat cognitione boni.
Namque bonum summum Dcūs est: at summa
Sola fides summū præstat ubiq̄ bonum.*

XLV.

Eitelio à VVildungen EQ
& Mag. Aulico Caroloburgio.

*Ille sat est diues, non qui vim possidet aurum.
Sed quisquis prudens imperat ipse sibi.*

XLVI.

Ad Danielem Princium
Cæs. Consil.

*Sensibus ut brutum pecus hic, ac corpore viuit.
Sic animo viuit, menteque solus homo.*

Sed mens ut vivat sibi jugiter entheo, PRINCI:
Sensibus à brutis hanc renocare decet.
Qui facit hoc, miser esse nequit. ter maximus Her-
Sic docet, et nota cognitus arte Plato. (mes
XLVII.

D.Ernesto Comiti Eccio.

Quis fortunæ credit, sine numine, cæcæ :
Amplius haud homo, sed bellua cæca manet.

XLIX.

De Erasmo Roterodamo,

& Hadriano Junio Batavis.

Quantus magnus Erasmus ille quondam
Doctrinæ pater elegantioris :
Tunc IULIVS HADRIANVS ille,
Quem mors abstulit heu nimis maligna,
Omni laude fuit scientiarum.
Rhetor quippe bonus, poëta doctus,
Expertus medicus, Sophus disertus,
Scriptor historicæ fuit peritus :
Quod viciturus in omne semper æcum
Auctoris genius docet librorum.
In nunc, improbe Martialis, atque
Aurem carmine vellica Batavam.

XLIX.

Hadriani Junij Med.

Epitaphium,

B 5 IV-

IVNIVS hic situs est. si queris plura,
Cum Musis, Sophia est hic, Hygieque sita.
L.

Ad Ioannem VVeccmanum
num Eccl. Antist. in aquis Ferinis.

Corpora ceu virtus tepidarum sanat aquarum.
Sic animas viue potio curat aqua.

Fontibus è sacris hæc manat diuina vena:

At fontes pandunt cœlica verba sacros.

Acernam quicunq; sicut, BECCANE, salutem
Corpore, si bibat hinc, menteque sanus erit.

Felicem populum, sua si bona denique nosset.

Quæ tepidis scaturit silua Bacenis aqua.

Corporis hic, animique datur medicina salubris.

Tantū lymphæ, et tantiū vox tua IANEVLA.

L.I.

In Attalum.

Sa pe male pereunt, bene parta. sed Attale semper
Parta male, pereunt, auctor ut ipse, male.

L.II.

Valentini Volzij IC.

Epitaphium.

Quando VALENTINVS superas migrans
(in ora)

VOZIUS: & terras mente reliquit onus:
Quid

Quid mihi fiet? ait Themis. o mibi viuere tecum
Fas, Astraea, soror sit modò cara polo.
Iuris honor, & justitiae perit omnis in illo:
Institiae, & juris qui coriphæus erat.

L III.

In Macrum.

Somnus iners, cui vera quies, MACER, esse vide-
Immemor ipse sui, poscit diludia vitæ. (tur:

L IV.

Ad Ioannem Hessum

Theologum.

Propria Trinitas, mea est hæreditas:
Sic inquis, HESSE. laudo. nam
Si cui Deus Trinunus in cœlo fauet:
Sat diues, & dotatus est:
Nam multa multis sæpe suasit perperam,
Summi materies mali,
Aurifames: magnique patrimonij
Spes, ac cupido noxia.
At cui Deus parca, quod sufficit, manu
Benignus obtulit, sat est.
Quod quisque plura sic negauerit sibi:
Plura hoc reportat à DEO.

L V.

Ioachimo Danieli

à Reizenstain EQ.

Quod

*Quod satis est, quicunque cupit, nihil ille
Abstinet ille malo: sustinet inde bonum.*

L VI.

Ad Carolum Utenthouium
C. F. Terræ Nouæ Dominum.

*Quid me Luciferum Silesiorum
Dicis, CAROLE? non honore dignor
Me tanto: supera nitens ut aula
Secti accensear huius eruditii
Magnis sideribus. cometa saltem
Si flagrem ad breue tempus inter astra
Mundi: sat fuerit mihi. Quid ergo
Vis, quum Luciferum Silesiorum
Dixi, CAROLE? fallor? an ut aster
Idem Lucifer, Hesperusque mundi:
Phœbum luce sequi, vel anteire
Gaudet: luminis æmulus beati:
Soles sic ego iam corusciores
Mundi (seu genuina fortè tellus,
Siue hos extera protulit) subinde
Mirari soleo: quibus libenter
Asto proximus: ut colorer inde,
Perfundarne sereniore luce.
Sic Phœbum Clytie, comesque gaudet
Corpus umbra sequi, vel anteire.
Sis tu, CAROLE, Sol mihi: repente*

vel luce sequar, vel anteibo,
Imperior tuus, æmula: nec unquam
Uibrum me pudeat tuam vocari.

LVII.

Ad eundem.

De Anna Pallantia Poëtria.

Lucifer Auroram si, CAROLE, pronocat: & si
Aurora est Pallantiæ Eos:

Lucifer ipse tuam tuus hem nunc prouoco nym-
ANNA cui PALLANTIA nomē. (pham:

Cui Musas, Charitesque facit Pallantiæ Eos
Fidas vel socias, vel amicas.

Lucifer euge! cui comes it Pallantiæ isthæc:
Musarum, Charitumque voluptas.

LIX.

Ludolpho Lithocomo

PR. Dusseldorpio.

Vox est prisca: Parit gratia gratiam:
Et fit semper Amor parens Amoris.
Nam si non sit amor mutuus, interit.

At par, IANE, pari tibi rependam
Quo pacto? placet hem dulcis amor tuus:
Pulcri gratia munieris probatur.
Quod si non tibi par gratia redditur:
Par est semper amor meus futurus.

Ad

LIX.

Io. Iacobo Mosungo
à Schafholzheim EQ. Als.

Dum vigilas, dormi: dum dormis, IANE,
Plus vigila: justa est, vita beata, quies.

LX.

Ad Christophorum VVinc-
lerum Vratisl. Med. Selestad.

Si non igne calet, vel flamma, lympha salubri
CHRISTOPHORE ô consors genti am-
Sulfureo calet illa satiz fero: tepetq;
Sub terra, Solis cocta calore diu.
Quaque calens exit, gelida hac quoq; vena subduc-
Profilit: hinc vires temperat vnda suas.
Quæ dum quis spectat: mora quāuis longa sit, inde
Fit breuis: et cessat, qui fuit ante, labor.

LXI.

Ad Blasium Truchsesium
à Rheinfelden EQ. Als.

Multa, BLASI, qui habet: is multis eget. ut min-
Desit, nonne aliquem præstat habere min?

LXII.

Ad Ioannem Braßbergum
Cancell. VVirtebergicum.

Quantus

Quantum condoluisse morte fratribus
Pollux Castoris impotente fertur:

Tantum condoleo tibi, salutis

Inerto: noua cui subinde morbi

Pessis languidulos fatigat artus.

O sit fas utinam mibi vicissim

Prote fata pati, licet molesta:

Ere morbi aliqua leuare parte.

Nam tot signa mihi tui fauoris

Edis LANE: sit ut mea salute

Salus bac potior tua, atque vita.

Quin tandem, furia ò, recedis, Ata:

Morborum genitrix, sororique mortis:

Vita pessima caruifex misellæ.

At in, Diua Salus, ades benigna:

Morborum dominatrix, necisque victrix:

Et cordis vigor, ac medulla vitæ.

Ab tantum prohibe nefas: et adde

Aegro robur, et auctita vigorem:

Digno viuere Nestoris senectam.

Quid me latius est, beatiusue?

LXIII.

Petro Schæro à Schwvar-
zeberg EQ.

E Græco Pallada. φέρε πι φέρε.

Fer bene: sic bene tu ferris: quum ferre necesse est.

Sin male fers: ferris tu quoq; PETRE, malè.

Ad

LXIV.

Ad D. Carolum Zer-
tinum Baronem.

Pulcra velut res est virtus: sic CAROLE pnde
Virtutis meritò pulcer habetur bonus
Cæcus is est, pulcri qui causam nescit amoris:
Cæcus ut est, Solis lumina nulla videns.

LXV.

In Ocnum.

Cana est barba tibi, coma nigra: rigare Lyao
Nempe potes barbam: non potes, OCNE, com-

LXVI.

Georgij Helmerici Pro-
fessi. Aurimontij Tumulus.

Constat, & æterna positum sic denique lege est.
Ut genitum toto perstet in orbe nihil.
Sic tu, qua genitus fueras: hac lege GEORG
HELMRICE, heu subito mortuus, astra peti
Astra petis, Christi reclusa crux sacra:
Quem scriptis simul, & voce professus eras
Chrysorea puero quondam mihi docto in urbe,
Monstrasti vitæ quum melioris iter.
Macte animi, vir care Deo, salveque, valeque
Semper: & hinc animi collige vota mei.

Alba

LXVII.

Albano VVolhardo IC.

Si summus dolor est, breuis necesse est
Sit, VVOLFHARD E: doloris istud vnum
Solamen solet esse, vel leuamen:
Quod valde dolet hand, diuque quisquam.
Emem longa dies facit dolendi:
Simens non facit æqua, vel quieta.

LXIX.

E Graco.

Aubio psem quid stulte lauas? quid tempora fallis?
An tenebris noctem posse carere putas?

LXIX.

Ad Benedictum Hungarū

Conc. March. Caroloburgium.

Via quid est? Spes, & Labor: absq; labore quiete
Quis speret? vitæ meta sit illa nouæ.
Inter spem semper sic viuitur, atque labore:
Et sic spe socia fallitur ipse labor.
Sic tu non metuis vitæ, BENEDICTE, labores:
Nam claudit dextram spes animosa tuam.
Felix in Domino qui sperat, qui que laborat
Sponte pius; cunctis afflit ille bonis.

LXX.

C Matthiæ

Matthiæ Berbingero Ec-
clesiaſta Caroloburgio.

Prudens errorem citò corrigit, atque fatetur.
At nihil imprudens detrahit ipse ſibi.

LXXI.

Ad Io. VVolfgangum ab
Anvveyl EQ. & Conf. VVirteberg.

Paruofames, fastidium ferè magno
Constat. fatetur quisque, credit haud quisque
VWOLFGANGE. sed ſic res habet, para
Natura poſcit: aſt opinio multum: (quod)
Magnamque copia indigentiam magna
Parit magis, quam inopia magna. nam verum
Quod Comicus dixit: Profectò contentus
Ut quisque minimo ſemper hic fuit: vitam
Ita beatam maxime ſibi duxit.

LXXII.

Helfrido Senftio
à Suleburg EQ.

Qui sanctis paret ſubiectus legibus vtrò:
Vir bonus, et ciuis dicitur eſſe bonus.

LXXIII.

Ad Fridericum à Plei-
ninge EQ.

C. *Qui quis opes, et virtutem lance æstimat una:
Vt videt, virtus quod opes præponderat omnes.
Se quod quisque animo est virtuosior: ima requirens,
Fortunam cælo locat: et cœn numen adorat,
Propter opes, at quòd sapientior ille: subinde
Contemptis opibus, virtutem quærit amicam:
Fortuna securus, et omni ditor auro.*

LXXIV.

Iacobo Cleinhansio

Reutxo.

*Efaslus pater est, et curæ filius aurum:
Si quis habet, metuit: sin minus, ipse dolet.*

LXXV.

In Ioan. Baptista Hainzelij
Patri. & Septemuiri Augustani obitum

LACRYMÆ.

Ad Fratres Hainzelios.

*Luxit, at eluxit nondum gens tristia fata
Quæ Patrui: luget nunc quoque fata Patris.
O dolor! ô lacrymæ! iam spes simul occidit omnis:
Mors, iam vita, nec est iam sibi vita magis.
Omnia sunt genti pariter mors tristis, et vrbi:
Funus in hoc uno funere tota fuit.
At modò quis viduæ sanctas reget urbis habentes?
Aut quis opem miseris, consiliumque dabir?*

C 2 Cernis,

Cernis, ut ipsa dolet pietas, et sancta deorum
Relligio: Christi ritè professa fidem.
Illa metu pauitans, et acerbo saucia luctu
Plangit: et, ô diui, quid mibi fieri ait.
Sit licet haec afflictia nimis: tamen illa vicissim
Confidit: vestri spe simul, atque deum.
Namq[ue] ait: ô maneat gens haec modò clarissima.
O superi: per vos ipsa superstes ero.

LXXVI.

Epitaphium eiusdem.

Quem gemit extinctum fatis Ecclesia: quemq[ue]
Curia cum lacrymis, vrbsque requirit: bene
Consilijs toties, opibusque experta patronum.
Et fidum populi sic, patriaque patrem:
IOANNES BAPTISTA cubas habet
(dittus vixit)

HAINZELI: patriæ mortuus ante dies
Magnus ut es meritis: sic omni viuere seculo
Dignus eras. sed nec partere Parca solet:
Nec tibi vita placet mortalis: viuenda vita
Quippe placet magis, ac nescia vita mori:
In cœlo quam nunc viuis sine fine beatus:
Sidere sic auges sidera magnatuo.
Iamq[ue] vides, sancta prius hic quod mente natu:
Quodque vides, hoc es, mens et imago Dei

Pan-

LXXVII.

Iancratio Stibaro à Puten-
heim EQ. & Mag. Cur. Pal.

Antidotum vitæ, patientia. sola malorum
Vitrix. vt vincas, disce, STIBARE, pati.

LXXIX.

Ad D. Fridericum Comi-
tem Palatinum Rheni.

Quem sua non tam vota mouent, quam publica:
(Princeps

Ille patrem populi se, FRIDERICE, gerit.
Non patriæ potius sic, quam sibi consulit: & re
Subjectos pariter, consilioque juuat.
Ac quia præscriptos non vult transcendere fines:
Dignus is est hominum, dignus amore Dei.

LXXX.

Ad D. Guilielmum Ruper-
tum à Marca, Ducem Bullionum.

Virtus immortalis est ut gloria:

Post fata sic superstitat

Virtute parum, nominis decus tui,

RUPERTE, Princeps inclyte.

Calum recludit virtus: ad superos iter

Proclive pandit gloria.

C 3 Io.

XXC.

Io. Christophoro Lucio
Consil. VVirtebergico.

Scire nihil sese, qui scit, tenet omnia summa;
Et recta sapiens tendit ad astra via.

XXCI.

Demorte Nicolai Ru-
dingeri Pisouernatis.

Dum me valle Bacænis inferina
Lymphis membra videt sacris lauantem;
Lymphis te periisse VVisbadenis
Scribit Posthius ille, NICOLAE:
Communis meus, & tuus sodalis.

O factum male! bellus ille vates,
Quem plus Musæ oculis suis amabant,
Et doctæ Charites, & ipse Phœbus:
Et quantum est hominum politiorum;
Mellitus simul, elegansque vates,
Vitales moriens reliquit auras!

O tristes mihi nuncij, malique!
Sed lamenta nihil, nihil querelæ
Profunt, aut lacrymæ. pium ac beatum est
Fatis cedere: cœlium voluntas
Quæ fert optima. namque totus haud es
Mente, ac corpore mortuus: perenne

in liberis modò, liberisque viuis,
VNDING ERE, cuius: beatioris
Vne letitia fruens suauis:
Per quam nec moreris die supremo:
Ne viuis male, sed magis beatè:
Quod non despereunt tui labores:
Quos Christo tua Musa consecrauit.
Quid jucundius, auspiciatusque est?

XXII.

Paulo Constantino Phry-
gioni Medico VVirtebergico.

Que sequitur, non quæ virtutem præuenit ipsam:
Si quæ est, hæc solida est gloria, PAULE,
(mibi.

XXIII.

Ad D. Ludouicum Princi-
cipem VVirtebergicum, & Teccium.

Quæntuia supplicibus domus est assuet a juuandis?
Tam patet hospitibus regia celsa tuis.
Vidi ego mansuetos vultus, visosque notauis:
Ingenij vidi flumina magna tui:
Comiter exceptum quando me nuper in aula
Ausus es alloquio sustinuisse tuo.
O quam prompta fuit nostris tua gratia rebus!
Quantus amor nostri! quantus ubique fauor!

C 4 O ritinam

In

O virtinam meritas liceat persoluere grates:
Sed, dare quod nequeo, Dij LVDOVICI

(dab)
Carmina promitto memorem testantia mentis.
Ne longa pietas excidat ista die.

XXIV.

Io. Burccardo ab Anver

EQ. & Consil. VVirteberg.
Qui sibi, virtutique suæ confidit: honores
Promeritos alijs inuidet ille minis.

XXV.

Ad Ernestum à Rotkirch,

EQ. Sil. Camer. VVirteberg.
Fortuna gratum, quando latet, facit:
Si non latet, mox inuidiam creat.
Felicitatis sic comes inuidia est:
Nec clara virtus, hoste carens suo.

XXVI.

Epitaphium D. Magdalena
Lambergiæ Baronissæ: nuptæ primæ

D. Henrico Staremburgio: deinde D.
Gabrieli Streinio, Baronis
bus Austrijs.

MAGDALIS heroum stirps heroina parentum
Quos LAMBERGA dedit, cognita Manu

(domus.
Clavis

Clavis nupta viris: STAREBERGI coniugis an-
III Post mortem STREINI cara marita sui: (tē:
Sæcta fide matrona: animoq; & corpore pulcra:
Atque ministrorum fida patrona Dei:
Tres natos enixa parens, & quattuor vna
Natas: quando patrem fecit utrumque virum:
Aegra puerperio moritur, cum prole: sed antē
Quæ nata, & simul est fonte renata sacro.
Iamque Deo viuens, sanctas heroidas inter
Conficitur, cœli consociata thronis.
Quantum est bene posse mori, & sic viuere cælo:
Ne, male si viuas, commoriare diu.

XXCVII.

Ioan. Casparo Kechlero
à Schuandorf EQ.

Quum se, IANE, bonum simulat malus, effuge:
(nam tunc
Pessimus est: & vult cuique nocere magis.

XXCIX.

Ad Martinum Amelium
à Nifernburg IC. & Cancell.
Caroloburgium.

Delicias Charitum, Baias, MARTINE ferinas
Qui vocat: hic vero nomine nonne vocat?
Splendidior vitro, crystallo purior vnda
Lucet: & est opibus diues abundè suis.

C 5 Fallor?

SPIERI

cauta.

Fallor? an hic lāuit Charis? an Venus? Virtus
Lauit; & è membris sic nitet vnda magis.

XXCIX.

Ad Ioannem Parsimonium
Abbatem Hirsaugium.

Fictorum vetus illa gens deorum
Cultrix, hospitibus Iouem fauentem
Finxit: quem Xenium vocavit: atque
Summa relligione consecravit:
At tu Iuppiter ille, PAR SIMONI,
Sis ô sis mihi magnus Hospitalis:
Qui, quos excipis, hospites amicos
Tractas comiter, atque perbenigne.
O mentem Iouis hospitis serenam!
O sedem aureolam tuam hospitalem!

X.C.

Meliori Iægero Cons.
VVirtebergico.

Quid melius Meliore fuit? quod sis bonus, euge
Mi Melior, certum nomine, reque facis.

CXI.

Henrici Rudingeri Consil.
Palatini Epitaphium.

Fidus minister curiæ Palatinæ:
Trium Silentiarius ducum fidus:

Fid

Fide optima in Deum, & fide optima in ciues
Neus: probatus exteris, suis carus:
HENRICVS ille R V D IGERV S hic dormit:
Præceptus heu fato nimis repentino:
Lucemque præstolatur inde supremam.
Ibospe; & bene VIVE, sed MEMOR LETHI.

XCI.

Dauidi Hagio Secret.Pal.

& Saræ lenischia Augstanæ
Epithalamium.

Festa paras, DAVID, dum conjugalia SARÆ:
Mille fuit quæ spes inuidiosa procis:
Provois jubeo te Sponse jugalibus, & te
Sponsa simul, memorem nominis esse tui.
Curia? fortè rogas, ut ameris, amabilis esto:
Sic sponsæ David, sic Agapetus eris.
Attu, quò vincas, te vince, & vincere rursus:
Sara tui viætrix sic potes esse viri.
Omnia vincit amor: sic vosmet amore vicissim
Vincite: fit nomen tunc viriusque ratum.

XCI.

Ioanni Mylio Iurisc.

Sinec de te aliis, nec tu de sorte queraris,
Aut alijs: hæc est optima vita, MYLI.
Scilicet hic viuit feliciter: absque querela
Qui viuit, metuens semper, amansque Dei.

Ad

X CIV.

Ad D. Christophorum Po-
pelium Baronem Lobcouitium.

*Qui mala fert animo, quum res ita postulat, aqua
Pauoris expers, ac metus:*

*Fortis hic est: promptus differre, patique perire:
Nec vertere se, ac retrò dare;*

*Fortiter ast obstante malis ingentibus, hinc &
FORTES PROBANTVR IMPETV.*

*Quae latet, inque bonis fit iners, obscuraque nubes:
Fit nota virtus in malis.*

X CV.

Ad Philippum Truchse-
sium à Rheinfelden EQ.

Mors qualis, talis vita est cuiusque, PHILIPPE:

Nam vitæ mors est optima norma brevis.

*Sic alius de alio semper: sed de omnibus aequè
Supremus tandem judicat ipse dies.*

X CVI.

Ad D. Iulium Comitem
Salmensem, & Neoburgium.

Sanctus ubi pudor est, et ubi reverentia sancti

IVLI: tuta fides est ibi, tuta salus.

X CVII.

Ad

Ad D. Ludouicum Prin-
cipem VVirtebergicum.

Qui vult una opera Musas audire canentes
Omnes: Parnassus quas, Heliconque videt:
Audiat is, LUDOVICE, tot uno in corpore ple-
Tablino quod habet proxima cella tuo (Etra:
Seu tuba, seu lituus, seu buccina, tibia siue
Dexter, cum buxo, siue sinistra placet:
Seu potius cythara, et lyra, testudine, chelys siue,
Et cum sambuca naulia grata leui:
Denique seu cui sinistra placent, aut cymbala: cun-
Audiet hic una mota sonare manu. (Eta
Musagetes illic Phœbus, Musæque ministrae
Exercent blandos voce, manuque choros.
Scilicet hic Helicon, hic est Parnassus: et hic est
Fons Aganippeæ semper amoenus aquæ.

XCIIX.

Ad D. Philippum Ludoui-
cum Comitem Palatinum Rheni,
& Ducem Boiorum.

De Halieuticis Datenhusijs.

Centena pondo centies multiplica:
Dein rursus haec quadruplica, quid inde fit,
PHILIPPE Dux? hinc pondus exit piscium
Lacustrium: quos una cepit tragula
Simul,

*Simul, ac semel: Diuum fauente numine:
Præsente te: cum coniuge, atque fratribus:
Ambobus, & sorore, & optimatibus:
Quà nobilem Ægadives alluit lacum:
Quæ tota sub ditione iam fluit tua.
Bissena cyprinorum fermè millia:
At lucij, percæ, nulli sunt cætera.
O auspiciatam Principum piscariam.*

XVI. Kal: IX Br. M. D. XXCI

XCIX.

Io. Christophoro Land-
schadio à Steinach, EQ. & Legato
Marchico Caroloburgio.

*Pura Deum' mens, IANE, colit: sed dum colit:
Sic amat: ut reliquos vrat amore suo.*

C.

Ad D. Ernestum Fridericum
Marchionem Badensem, &
Hochburgium.

*Omnia vincit amor: sed et à se vincitur ipso:
Vincitur à se ipso vicitur ut ignis edax.
Sic, ut ameris, amas redamantes. ergo bonorum
Sic quoque finis amor, principiumque mali*

FINIS.

Ioan.

Ioannes Pistorius Niddanus, Nicolao Reusnero, V. CL.

REVSNERE, inter amabiles Poëtas

Vates maxime: duplicitique Iuris

Ingens Teutonicas decus per oras.

Metristis cruciat dolore moribus:

Affixumque pigro tenet cubili:

Morbus pessimus, inuidusque morbus:

Nec frui sinit inter et Lyæum,

Atque inter simul optimos sodales

Tuis delitijis que, gaudijsque :

Nec nostros quoque mutuis tenellos,

Smitjungere vinculis amores.

Ignoscere, et veniam imputa roganti,

O illustre nouem decus sororum.

Sed eras auricomus polo renascens,

Quum Titan veteres equos reducat :

Et te delicias meas, meumque

REVSNERVM celeberrimum Poëtam

Alloquar simul: et simul libenter

Aeternos sociabo tecum amores.

Iam vale Pylij senis per annos

REVSNERE, inter amabiles Poëtas

Vates maxime: duplicitique Iuris

Ingens Teutonicas decus per oras.

Ex lecto ad lucernam in morbo
scr. In aquis Ferinis.

Nicolaus Reusnerus. Ioan-
ni Pistorio, Medico Principali
Caroloburgio, V. CL.

Cui Phœbus duplēcē dedit coronam
Artis Pæoniæ, Poëticæque:
Et cuimellifluā sui medulla
Tinxit Suada leporis os disertum:
PISTORI, tibi gratulor, mihique
Lætor: factus uterque quando voti
Compos: jungere mutuos amores,
Alter gestit & alterum videre,
Compellareque mutuò: ferarum
Inter lustra, Anasi ad fluenta lœta,
Quà regnat Panacea dia: donans
Aegris corporibus bonam salutem.

Quam spondes mibi, spondeo vicissim
Mentem (testificans deos) amicam.
Sis, oro, meus, atque sim tuus: ceu
Tu nunc es meus, & tuus libenter
Conſans sum, maneoque nunc amicus.
Sic es alter ego mibi: vicissim
Alter tu tibi sum futurus ipſe.

FINIS.

Lauingæ excudebat Leonhar-
dus Reinmichælius.

REUSS
opuscula

REUSI
Opusculum

17. 11. 17. 11.

Th

5859